

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Türkiye’de gıda fiyatlarının her geçen gün artmasıyla, gıda güvencesi tehlike altına girmiş ve toplumun karşı karşıya kaldığı en önemli sorunlardan biri haline gelmiştir. Emekçi ve yoksul kesimler açısından gıda enflasyonunun yüksek olması, insanın en temel hakkı olan beslenme hakkını ortadan kaldırmaktadır. Türkiye kamuoyunun içinde bulunduğu yüksek gıda enflasyonunun oluşmasındaki nedenlerin araştırılması ve gıda fiyatlarının emekçi ve yoksul kesimlerin alım gücü dikkate alınarak yeni bir gıda fiyat politikası geliştirmek amacıyla Anayasa’nın 98’inci, İçtüzüğü’nün 104 ve 105’inci maddeleri uyarınca bir meclis araştırılması açılmasını arz ve talep ederiz.

Rıdvan TURAN

Mersin Milletvekili

GEREKÇE

Birleşmiş Milletler (BM) Gıda ve Tarım Örgütü’nün (FAO) küresel gıda emtia fiyatlarının gösterge endeksine göre, küresel gıda fiyatları son 11 ay düşmesine rağmen Türkiye’de gıda fiyatları son 33 aydır artmaya devam etmektedir. AKP tarafından son yirmi bir yıldır tarımsal üretimde uygulanan dışa bağımlı üretim modeli, Türkiye’de gıda fiyatlarının artmasına neden olmuştur. Tarımsal üretimde girdi maliyetlerinin önemli kısmını oluşturan gübre, ilaç ve mazot gibi girdilerin kahrır ekseriyeti dövizle endeksli olarak yurt dışından tedarik edilmektedir. Türkiye’nin özellikle son yıllarda içinde bulunduğu ekonomik krizle birlikte döviz yükselmiş ve gıda fiyatları insanların alım gücünün karşılayamayacağı düzeylerde artış göstermesine neden olmuştur. Türkiye’de “faiz sebep enflasyon sonuç” ekonomi politikasının uygulanmaya başladığı 2021 eylül ayından itibaren döviz ve gıda enflasyonu yükselmektedir. Öyle ki Türkiye, Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü (OECD) üye ülkeler arasındaki gıda enflasyonu sıralamasında %71’le birinci sırada yer almaktadır.

İnsanlığın en temel besini olan et, süt ve yumurta gibi ürünler fahiş fiyatlara ulaşmıştır. 2021 Eylül ayında 30 TL’ olan 30’lu yumurta %150 artışla 77 TL’ye; 6,45 TL olan bir litre süt %186

artarak 18,5 TL'ye; 65 TL olan et fiyatı %289 artarak 250 TL'ye; 5 TL olan ramazan pidesi 10 TL'ye yükselmiştir.

Türkiye'de gıda fiyatları yükselirken alım gücü her geçen gün düşmektedir. TÜRK-İŞ 2023 araştırmasına göre Dört kişilik bir ailenin sağlıklı, dengeli ve yeterli beslenebilmesi için yapması gereken aylık gıda harcaması tutarı (açlık sınırı) 9.425,15 TL'ye; gıda harcaması ile giyim, konut (kira, elektrik, su, yakıt), ulaşım, eğitim, sağlık ve benzeri ihtiyaçlar için yapılması zorunlu diğer aylık harcamalarının toplam tutarı (yoksulluk sınırı) 30.700,83 TL'ye, yükselmiştir. TÜRK-İŞ 2021 Eylül araştırmasına göre Dört kişilik bir ailenin sağlıklı, dengeli ve yeterli beslenebilmesi için yapması gereken aylık gıda harcaması tutarı (açlık sınırı) 3.049 TL; gıda harcaması ile birlikte giyim, konut (kira, elektrik, su, yakıt), ulaşım, eğitim, sağlık ve benzeri ihtiyaçlar için yapılması zorunlu diğer aylık harcamalarının toplam tutarı ise (yoksulluk sınırı) 9.931,59 TL'dir. Son bir buçuk yıl içinde 4 kişilik bir ailenin açlık sınırı ve yoksulluk sınırı yaklaşık %200 artmıştır.

AKP iktidarının 2023'de emekçiler için belirlediği 8 bin 500 TL'lik asgari ücretin açlık sınırının altında olması, alım gücünün ne kadar düştüğünü gözler önüne sermektedir. AKP'nin uyguladığı neoliberal politikalarla tarımsal üretim ve tüketim zinciri sermayenin tekeline girmiştir. Sermaye kâr marjını azami düzeylerde arttırırken, yoksul emekçiler her geçen gün açlıkla karşı karşıya kalmaktadır. Sermaye daha fazla kâr elde ederken gün geçtikçe artan asgari ücretli sayısı ve açlık sınırı altında yaşayan hane sayısını arttırmaktadır. AKP iktidarı, bedelini ağır biçimde yoksul emekçilere ödettiği ekonomik krizle birlikte açlık sınırı altında yaşamayı bir teamül haline getirmiştir. Türkiye nüfusunun yaklaşık %90'ı açlık ve yoksulluk sınırı altında yaşamaktadır. AKP, insanımızı yoksullaştırmıştır. Türkiye'de yaşayan yurttaşlar büyük bir gıda enflasyonu nedeniyle açlık ile karşı karşıyadır. TBMM yurttaşların sağlıklı ve ucuz gıdaya erişmesi konusunda üstüne düşen sorumluluğu yerine getirmeli ve meclis araştırma komisyonu kurmalıdır. Türkiye'de gıda fiyatlarının düşürülmesi, yoksul emekçilerin açlık ve yoksulluk sınırı dikkate alınarak ücretlerinin yeniden düzenlenmesi konusunda politikalar geliştirmek amacıyla meclis araştırmasının açılması bir zorunluluktur.

1	TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ	ADANA	Tlanu
2	SAİT DEDE	HAKKARİ	S. D. S.
3	GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT	MUŞ	G. K.
4	KEMAL PEKÖZ	ADANA	K. P.
5	HABİP EKSİK	IĞDIR	H. E.
6	OYA ERSOY	İSTANBUL	O. E.
7	NURAN İMİR	ŞIRNAK	N. İ.
8	ALİCAN ÖNLÜ	TUNCELİ	A. Ö.
9	HÜSEYİN KAÇMAZ	ŞIRNAK	H. K.
10	REMZİYE TOSUN	DİYARBAKIR	R. T.
11			
12	ABDULLAH KOÇ	AĞRI	A. K.
13	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	Ö. Ö.
14	MUAZZEZ ORHAN IŞIK	VAN	M. O.
15	ERDAL AYDEMİR	BİNGÖL	E. A.
16	ZEYNEL ÖZEN	İSTANBUL	Z. Ö.
17	DİLŞAT CANBAZ KAYA	İSTANBUL	D. C.
18	HASAN ÖZGÜNEŞ	ŞIRNAK	H. Ö.
19	MURAT ÇEPNİ	İZMİR	M. Ç.
20	ALİ KENANOĞLU	İSTANBUL	A. K.